

editorial

Aquest és el sisè número de la sèrie monogràfica de butlletins que dediquem a **la negociació col·lectiva de les condicions de treball dels empleats públics després de l'aprovació de l'EBEP**. En ell, el seu autor, **Tomás Sala Franco**, catedràtic de Dret del Treball i Seguretat Social de la Universitat de València-Estudi General, ens ofereix el seu punt de vista respecte a diverses qüestions pràctiques relacionades amb el tema de **LA SOLUCIÓ DELS DESACORDS EN EL PROCÉS NEGOCIAL**.

LA SOLUCIÓ DELS DESACORDS EN EL PROCÉS NEGOCIAL DELS PACTES I ACORDS COL·LECTIUS DEL PERSONAL FUNCIONARI

Situació anterior a l'Estatut Bàsic de l'Empleat Públic

L'art. 38 de la *Ley 9/1987, de 12 de junio, de órganos de representación, determinación de condiciones de trabajo y participación del personal al servicio de las Administraciones Públicas* (LORAP), estableix que **l'Administració Pública i els sindicats podien nomenar de mutu acord un mediador o mediadors en dos supòsits diferents:**

- Quan no resultés possible arribar a un acord en la negociació** dels pactes o acords col·lectius (supòsit de **conflicte d'interessos**).
- Quan sorgissin conflictes en el compliment dels acords o pactes col·lectius** (supòsit de **conflicte jurídic d'aplicació i interpretació**).

La Llei afegia que:

- La mediació s'efectuaria "conforme al procediment que reglamentàriament es determini".
- Les propostes del mediador i l'oposició de les parts si s'escau haurien de fer-se públiques immediatament.

En realitat, mai es va desenvolupar reglamentàriament aquest procés de mediació voluntària, per la qual cosa es va convertir en una via morta no utilitzada a la pràctica.

Situació posterior a l'Estatut Bàsic de l'Empleat Públic

L'art. 45 de l'EBEP ha establert dos procediments extrajudicials diferents per a la solució de conflictes col·lectius:

En primer lloc, es recorda que **en els conflictes jurídics d'aplicació i interpretació dels pactes i acords col·lectius podran intervenir, si les parts negociadores els haguessin atribuït aquesta facultat, les comissions paritàries de seguiment** (art. 38.5 i 45.1 EBEP). Res es diu sobre l'abast i naturalesa jurídica de les resolucions interpretatives de les comissions paritàries de seguiment, per la qual cosa previsiblement plantejaran en un futur els mateixos problemes que en els convenis col·lectius.

En segon lloc, **les Administracions Públiques i les Organitzacions Sindicals podran acordar la creació, configuració i desenvolupament de sistemes de solució extrajudicial de conflictes col·lectius** (art. 45.1 EBEP) que s'ajustin als criteris generals següents:

- Podran pactar-se dos tipus de procediment (art. 45.3 EBEP):
  - Una **mediació obligatòria** (quan ho sol·liciti una de les parts), tot i que les propostes de solució que ofereixin el mediador o mediadors podran ser lliurement acceptades o refusades per les parts.
  - Un **arbitratge voluntari** (encomanant a un tercer la resolució del conflicte plantejat), si bé comprometent-se per endavant a acceptar el contingut del laude arbitral.
- L'àmbit objectiu d'aquests procediments extrajudicials **comprenderà tant els conflictes col·lectius d'interessos** (els derivats de la negociació) **com els conflictes col·lectius jurídics** (els derivats de l'aplicació i interpretació dels pactes i acords sobre les matèries assenyalades a l'art. 37 EBEP). En qualsevol cas, la Llei estableix una lògica **excepció per**

als conflictes col·lectius d'interessos i jurídics derivats de la negociació d'aquelles matèries en què existeixi reserva de llei (art. 45.2 EBEP).

- c) **L'acord aconseguit per les parts a través de la mediació i el laude arbitral tindran la mateixa eficàcia jurídica i tramitació que els pactes o acords col·lectius**, sempre que els qui haguessin adoptat l'acord o subscrit el compromís arbitral tinguessin la legitimació que els permeti adoptar, en l'àmbit del conflicte, un pacte o acord conforme a allò previst a l'Estatut (art. 45.4 EBEP).
- d) **Els acords i laudes arbitral podran ser objecte d'impugnació judicial**. Les causes possibles d'impugnació d'un laude arbitral seran la seva il·legalitat (que aquest contradigui la legalitat vigent), l'actuació *ultra vires* de l'àrbitre (quan la resolució hagués versat sobre punts no sotmesos a la seva decisió) o els defectes de procediment (en cas que no s'haguessin observat en el desenvolupament de l'actuació arbitral els requisits i formalitats establerts a l'efecte); tot conforme a l'art. 45.4 EBEP.
- e) La Llei preveu, finalment, que **els procediments anteriors seran objecte de reglamentació prèviament negociada amb les organitzacions sindicals representatives** (art. 45.5 EBEP).

LA SOLUCIÓ DELS DESACORDS EN EL PROCÉS NEGOCIAL DELS CONVENIS COL·LECTIUS DEL PERSONAL LABORAL AL SERVEI DE LES ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES

Situació anterior a l'Estatut Bàsic de l'Empleat Públic

Els Acords Interprofessionals sobre solució extrajudicial dels conflictes col·lectius del personal laboral, negociats a nivell estatal o de Comunitat Autònoma, **no inclouen dins del seu àmbit d'aplicació els conflictes referits al personal laboral de les Administracions Públiques**. Existeix l'opinió generalitzada que les associacions empresarials negociadores d'aquells no representen les Administracions Públiques, segons ha posat de relleu la jurisprudència del Tribunal Suprem (per a totes, STS de 21 de desembre de 1999, recurs 4295/1998, així com el vot particular de la STS de 7 d'octubre de 2004, recurs 2182/2003).

Existeixen, no obstant, tres tipus d'Acords Interprofessionals sobre solució extrajudicial dels conflictes col·lectius del personal laboral:

- a) **Els que exclouen expressament del seu àmbit d'aplicació els conflictes amb el personal laboral en què siguin part l'Estat, les Comunitats Autònomes, les Entitats Locals i els Organismes Autònoms depenents de tots ells, als quals es refereix l'art. 69 del Real Decreto Legislativo 2/1995, de 7 de abril, por el que se aprueba el Texto Refundido de la Ley de Procedimiento Laboral**, que se sotmeten al tràmit preprocesal obligatori de la reclamació administrativa prèvia. Tal cosa succeeix, per exemple, amb l'ASEC (art. 1.2) o amb els Acords de Castella i Lleó (at. 7) o de Castella-la Manxa (art. 1.2).
- b) **Els que guarden silenci sobre aquesta eventual exclusió**. Això succeeix amb la majoria dels Acords: Canàries, Catalunya, Extremadura, La Rioja, Madrid, Múrcia, Navarra o País Basc.
- c) **Els que estableixen expressament la possibilitat que s'apliquin en els conflictes suscitats entre les Administracions Públiques i el seu personal laboral**. Tal cosa succeeix amb els Acords de Balears (art. 3 *in fine* de l'Acord i 2 del Reglament) i a Cantàbria (art. 2 de l'Acord i 4.3 del Reglament), permetent que la pròpia Administració i els representants dels seus treballadors s'adhereixin expressament al sistema de procediments extrajudicials. L'Acord d'Andalusia, per la seva banda, estableix la seva aplicació als procediments que afecten el personal laboral de la Junta d'Andalusia i de les seves empreses públiques.

Situació posterior a l'Estatut Bàsic de l'Empleat Públic

L'EBEP guarda silenci sobre l'existència d'uns eventuais procediments extrajudicials de solució de conflictes col·lectius per al personal de les Administracions Públiques. **L'art. 45 EBEP es refereix exclusivament als funcionaris públics**, exclouent dels procediments en ell previstos el personal laboral. Així es dedueix clarament de la seva literalitat, en què es parla sempre de "pactes i acords col·lectius" de funcionaris i mai de "convenis col·lectius" del personal laboral.

Això resulta criticable per quant, d'una banda, com hem constatat, el personal laboral no té ni molt menys resolta l'aplicació dels procediments extrajudicials acordats per al sector privat, i, d'una altra banda, semblaria més lògic que ambdós tipus de personal, que comparteixen en mateix "empresari" (l'Administració Pública), tot i tenir diferent règim jurídic, compartissin també els mateixos processos extrajudicials de solució de conflictes col·lectius, encara que, és cert, no comparteixin avui per avui els mateixos procediments judicials ni la mateixa jurisdicció (si bé això darrer seria, certament, desitjable).